

معلم و مشارکت دانش آموزی
(درس پژوهی)

مؤلفان

فاطمه توکلی، راحله خجای موسوی،

شهربانو صباغی رستمی، راضیه آبی، نوشین اویسی

عنوان و نام پدیدآورنده	معلم و مشارکت دانش آموزی (درس پژوهی)/فاطمه توکلی... (و دیگران)
مشخصات نشر	مازندران: اشرف البلاد، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۱۳۱ ص، رقعی
۷۰۰۰ تومان	شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۱۲-۰۹-۵
وضعیت فهرست نویسی	فیپا
یادداشت	مولفان فاطمه توکلی، راحله رضای موسوی، شهریانو صباغی رستمی، راضیه اکبری، نوشین اویسی.
موضوع	پروژه محوری در آموزش
موضوع	نظام های آموزشی -- طرح و برنامه ریزی
موضوع	تدریس اثربخش -- ایران -- نمونه پژوهی
موضوع	دانش و دانش اندوزی
موضوع	معلمان -- اثربخشی
شناسه افزوده	توکلی، فاطمه
رده بندی کنگره	LB۱۰۲۷/۴۳/م۶ ۱۳۹۴
رده بندی دیویی	۳۷۱/۳۶
شماره کتابشناسی ملی	۹۵۹۰۲۲

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۱۲-۰۹-۵
ISBN 978-600-7612-09-5

انتشارات اشرف البلاد
Publication Ashraf
Albalad

نام کتاب

معلم و مشارکت دانش آموزی (درس پژوهی)

- < نویسندگان: فاطمه توکلی، راحله رضای موسوی،
 شهریانو صباغی رستمی، راضیه اکبری، نوشین اویسی
 < قطع: رقعی
 < نوبت چاپ: اول ۹۴
 < طرح روی جلد: مصطفی نجفی هزارجریبی
 < صفحه: ۱۳۱
 < صفحه آرای: ملیحه پیراغب
 < تیراژ: ۱۰۰۰
 < ناشر: انتشارات اشرف البلاد

«حق چاپ محفوظ و مخصوص مولف می باشد»

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱۳
اقدامات قبل از پژوهش	۱۵
بیان مساله	۱۷
ضرورت مساله	۱۹
اهداف بلند مدت پروژه	۲۱
توصیف چالش های موجود و تعیین وضع مطلوب	۲۲
پیش بینی چالش های فرارزی گروه و راهکارهای مقابله با آن	۲۲
پیشینه تحقیق	۲۴
اهداف پژوهش	۳۰
سؤالات پژوهش	۳۱
زمان بندی نحوه ی اجرا	۲
نحوه ی تقسیم کار	۳۳
گزارش مختصری از اجرای تدریس اول	۳۴

۴۰ نقد و بررسی و ارزیابی تدریس اول

۴۱ تحلیل داده ها قبل از تدریس اول

۴۲ تحلیل داده ها بعد از تدریس اول

۴۳ گزارش مختصری از اجرای تدریس دوم

۴۸ نقد و بررسی و ارزیابی تدریس دوم

۵۰ تحلیل داده ها قبل از تدریس دوم

۵۱ تحلیل داده ها بعد از تدریس دوم

۵۲ تحلیل و بررسی تدریس اول و دوم

۵۳ نتایج

۵۶ پیشنهادات

۵۷ منابع

۵۹ پیوست ها و مستندات

۵۹ - صورت جلسه

- صورت جلسه اول: مساله یابی با مشارکت و نظر خواهی اعضای

۵۹ گروه

- صورت جلسه دوم: تقسیم کار اعضای گروه و نوشتن و آماده

سازی طرح درس ۶۱

- صورت جلسه سوم: تعیین زمان تدریس و انجام تدریس

آزمایشی ۶۳

- صورت جلسه چهارم: اجرای تدریس اول ۶۴

- صورت جلسه پنجم: بررسی تدریس اول ۶۶

- صورت جلسه ششم: آماده سازی طرح درس و ابزار مورد نیاز

تدریس دوم ۶۸

- صورت جلسه هفتم: آماده سازی طرح درس و ابزار مورد نیاز

تدریس دوم ۷۰

طرح درس ها ۷۵

سوالات ارزشیابی تشخیصی ۱۰۲

سوالات ارزشیابی پایانی ۱۰۳

سوالات تعیین تکلیف و فعالیت خارج از کلاس ۱۰۴

مصاحبه با جناب آقای پریچهره مسئول مرکز پژوهش و نیروی انسانی

بهشهر ۱۰۵

مصاحبه با جناب آقای مهندس صباغی دبیر ریاضی مدارس سمپاد و
منطقه بهشهر ۱۰۸

چک لیست و نظر سنجی اعضای گروه از نحوه ی تدریس دبیر ۱۱۳

چک لیست و نظر سنجی دانش آموزان از نحوه ی تدریس دبیر ۱۱۷

www.ketab.ir

چکیده

درس پژوهی روشی جمعی و مشارکتی بوده که به معلمان در جهت بهبود فعالیت های آموزشی و بدست آوردن صلاحیت های حرفه ای در حین کار و اصلاح اندوخته های خود و همچنین در ارتقاء و فرایند یاددهی و یادگیری دانش آموزان کمک می کند.

در معلم ریاضی در مقطع متوسطه (دوره اول) متوجه این مسئله می شود که دانش آموزان در بخش هندسه دچار سر در گمی می شوند و مسائل مربوط را ناملموس تلقی می کنند. علت این امر می تواند دلایل خاصی را داشته باشد. باید از زاویه ی دید دانش آموزان به مسئله نگاه کرد و متذکر آن ها را در حل نمونه های متنوعی از مسائل هندسه بررسی کرد تا منشأ این مشکل پیدا شود و بتوان راه حل مناسبی را پیشنهاد نمود.

موضوع (حجم و سطح) از موضوعات بسیار مهم در هندسه ی دوره ی متوسطه اول بوده که با وجود چالش های مانند عدم درک مفهوم درس و کاربرد مطالب مربوط به آن، نداشتن مهارت کافی در مفاهیم هندسی و ارائه پیش نیاز های آن در به کارگیری حل مسائل ما را بر آن داشت که این موضوع را برای درس پژوهی انتخاب کنیم.

اهدافی که در این بررسی نتیجه گیری شد استفاده از ابزارهای رسانه ای مختلف جهت یاددهی مفهوم حجم و سطح به دانش آموزان بوده و علاوه بر آن با همفکری، همکاری و نظر سنجی همکاران در تهیه عکس، فیلم و ساخت انواع حجم های هندسی و انجام آزمون آغازین (تشخیصی) به منظور بدست آوردن میزان آگاهی از درک و فهم دانش آموزان و روش تدریس مناسب جهت پژوهش و انجام آزمون عملکرد پایانی به جمع آوری اطلاعات پرداخته شد. که طی ارزیابی های به عمل آمده مشخص شد در فرایند آموزش، هر دانش آموز بیاموزد که با یک جسم در فضا چگونه حجم ساخته می شود و همین کار را برای شکل های دیگر قادر به ساختن باشد و همچنین با بهره کامل از این درس و دانش ما هیم آن بتواند در زندگی روزمره بطور کاربردی استفاده نماید.

طوری عمل کنید که گویا شکست محال است و همین طور

می شود

مقدمه

مفهوم درس پژوهی شکل اولیه‌ای از رشد حرفه‌ای معلمان است. هدف از آن بهبود مستمر تدریس است به گونه‌ای که دانش‌آموزان بتوانند مطالب بیشتری را آموخته و در ابتدا بر نحوه تفکر و یادگیری تمرکز داشته باشند (خاکباز و همکاران ۱۳۸۷: ۱۲۷).

در آموزش و پرورش، پژوهش عملی و کاربردی بسیار مورد توجه رده و یکی از دغدغه‌های آموزشی در امر پژوهش به ویژه پژوهش مشارکتی در درون مدرسه و کلاس است. درس پژوهی در واقع روش پژوهش، نشان‌کشی معلمان در کلاس درس است که از آن به عنوان سودمندترین، کاربردی‌ترین و مؤثرترین برنامه پرورش حرفه‌ای معلمان یاد شده است (سرکار آرائی، ۱۳۷۸).

فرآیند درس پژوهی در ایران نزدیک به دو دهه است که در آموزش راه پیدا کرده است. نتایج تحقیقات و بررسی‌های انجام شده، نشان دهنده تأثیر مطلوب بر پیشرفت تحصیلی بود و معلمان محترم نیاز به آشنایی این فرآیند را دارند که با اجرای آن در مدارس باعث پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان خواهند شد.

درس پژوهی فرصتی را فراهم می‌آورد که معلمان با یکدیگر همکاری، همیاری و مشارکت داشته و مسائل درون مدرسه و کلاس را جستجو کنند، جوابی بیابند و آن را در عمل بکار بگیرند. در این راستا معلمان به شیوه کارگروهی تمرین کرده و دیدگاه‌های خود را

در اختیار همدیگر قرار می دهند و از دانسته ها و تجربیات یکدیگر استفاده می کنند، بنابراین در این شیوه مشارکتی به ارزیابی دقیق فعالیت های آموزشی مرتبط با موضوع یا مسائل درون مدرسه و کلاس پرداخته و مباحث مورد پژوهش را انتخاب و طرح پژوهشی مرتبط به آن مباحث را طرح و تهیه می نمایند.

رضی بحث ما درباره مبحثی از درس هندسه (حجم و سطح) بوده و می دانیم هندسه بخشی از ریاضی می باشد و درباره ی شکل ها، اندازه (وضع قرار گرفتن آن ها نسبت به هم یا تبدیل آن ها به یکدیگر بحث می کند ولی در مجموع می بینیم که با وجود کارکرد ها و توانایی ها در امر حل مسأله تربیت، معلمانی هستند که در راستای موضوع درس و مفاهیم تدریس آن دانش لازم را دارند ولی در شیوه ی استفاده ی صحیح آموزش، یادگیری و انتقال اندوخته های درسی دچار مشکل می شوند. بنابراین، نگاهی طرح درس به آنان در امر تدریس کمک خواهد کرد.

بنابراین در راستای تدریس هندسه با موضوع حجم و سطح، می توان به اهداف کلی درس و نوع وسایل کاربردی در این درس، انجام ارزشیابی های تشخیصی و تکوینی و دیگر مواردی از آن اشاره کرد که در طرح درس با موضوع حجم و سطح توضیح داده شده است. بنابراین در قالب نظریه درس پژوهی برآن شدیم که موضوعی را انتخاب و مورد ارزیابی قرار دهیم.

هدف از این تحقیق، بررسی عوامل مؤثر در پیشرفت تحصیلی در درس هندسه با موضوع حجم و سطح بوده که مورد ارزیابی قرار گرفت.

اگر کسی احساس کند که هرگز در زندگی دچار اشتباه نشده، این بدان معنی است که هرگز به دنبال چیزهای تازه در زندگیش نبوده است.

اقدامات قبل از پژوهش :

۱. انتخاب اعضا گروه
۲. تشکیل جلسات و بررسی کتب
۳. تنظیم برنامه زمان بندی
۴. تنظیم طرح درس و زمان تدریس
۵. تنظیم طرح درس